

The image shows the front cover of a book titled "DENÍK NÁMOŘNÍKA" (The Sailor's Diary) by Františka Kodeta. The cover art depicts a sailor in a dark cap with "SMS RADETHI" on it, looking forward. Below him is a large steamship with two funnels, sailing on a blue sea under a cloudy sky. In the top right corner, there are two logos: "MARE CZECH" and "KDE ČESKÉ NÁMOŘNOSTI". The title "DENÍK NÁMOŘNÍKA" is written in large, white, serif capital letters with a red outline, and the author's name "FRANTIŠKA KODETA" is below it in smaller, white, serif capital letters with a red outline. The background of the cover is a light blue gradient.

LODĚ
V ČESKÉ
MINULOSTI

DENÍK NÁMOŘNÍKA

FRANTIŠKA KODETA

PĚT NEDEĚL, TÝDNŮ!

Pětýdenní doba mé nemoci (úraz na prstě) – od 31. července do 4. září – bude v mé paměti velice mile zapsána. Co bylo to milé, to nezapomenutelné? Co jiného, než že jsem mohl být častěji v tvé blízkosti, častěji se ti dívat do očí, milá Aničko. Ještě jednou se vracím k těm řádkům, a nejen teď, vrátím se k nim i v budoucnu.

V Popovicích, 5. září 1910

MÁM ZA SEBOU

několik dní vojáckiny. Moc se mi to sice nelíbí, ale určitější úsudek napíši až později. Dnes jen informace.

Z Jicína jsem odjel v pátek 30. září v šest večer; do Prahy jsem přijel týž den v jedenáct hodin. Přes noc jsem byl u Svobodů.

Odjezd z Prahy o půl desáté večer 2. října z Františkova (dnes Hlavního, pozn. red.) nádraží. Týž den dopoledne jsem ještě byl na konferenci 6. volebního okrsku. Odpoledne jsem byl na Proseku u vzletu dvou aeroplánů – úžasné.

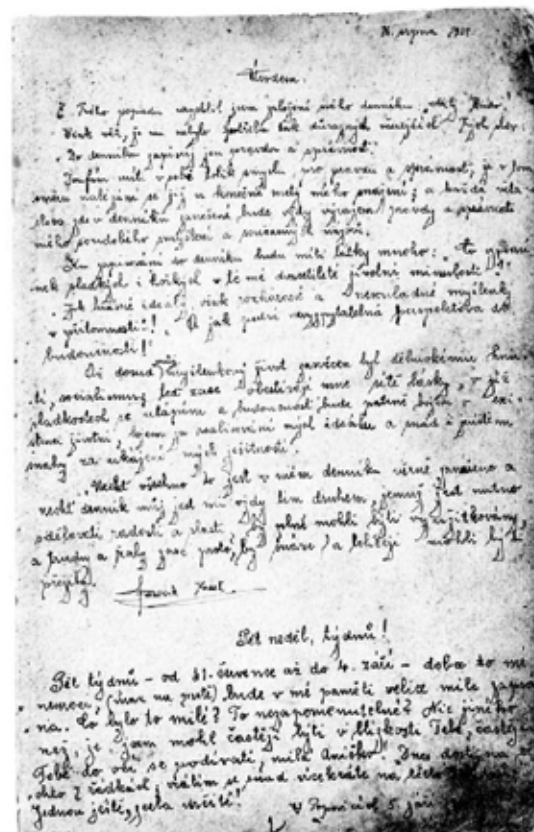
Do Lince jsem přijel v pondělí 3. října ráno v sedm hodin. Dál přes stanice Selzthaln, St. Michal, Celovec, Lublaň a Divača do Pulji, kam jsme dojeli v úterý 4. října o půl desáté večer.

Cesta – zvláště přes Alpy – byla bohatá na dojmy: šestnáct tunelů, nescísné množství mostů, krásná blízká i daleká úbočí, vše úchvatné. Trochu jsem si mohl prohlédnout pouze Lince, Selztal a Lublaň a také Divaču. Pokud to šlo, poslal jsem rodině a přátelům pohledy.

V Pulji, 7. října 1910

DNES

se mi vynořily vzpomínky na neděli před rokem, kdy jsem byl o Havelském posvěcení na Podhradí a několik hodin u Vaňoučků. V mysli se mi vynořují otázky, co asi dělá Ančka, Ruda a ostatní? Jestlipak si někdo z nich na mě vzpomene? Dnesní večer chci věnovat tobě, Ančko, a napsat ti, co jsem ti chtěl už dávno říci.

MÉ JITRO NA I. MÁJE 1912

Při cestě z Řecka jsme se ještě zastavili v Teodě a 30. dubna jsme vypluli do Poly. V Teodě všechny naše lodě, které byly v Řecku, nabíraly uhlí – mimo nás; my naopak vyloďili ještě sto tun uhlí, protože po příjezdu do Poly 1. května ráno jsme hned šli na dok.

Po měsíci strnávěném v cizích vodách, cizích zemích a mezi cizími lidmi pro nás byl návrat do Poly jako návrat domů. Nerů divu, že mé srdce zaplesalo, když jsem na 1. máje ráno uviděl pevninu, v níž jsem brzy poznal Polu.

Byl jsem na svém oblíbeném místě na stožáru, a protože právě zuri-
la mocná bora, která byla i dost dodaná, krčil jsem se pod plachty, kte-
ré jsem tam měl, a vzpomínal na Jičín, na souduhy a vůbec na všech-
ny, kteří dnes budou proklamovat naše velké socialistické ideje, a ja
mohu být účasten jen ve své duši. Hned se mi drasticky zjevilo, kde
nyní jsem a čemu služím. Vylezl jsem z plachty, do které jsem byl
zabalený, a před sebou jsem uviděl Polu, její pevnost a válečné lodě!
Tady je mé tělo, tomu všemu nyní služím. Moje mysl stále zalétala
na tábory, kde se shromažďují dělníci. Zadíval jsem se do vln, které se
trýstily o naši zď.

Zmítání lodi trvalo ještě asi půl hodiny a zakotvili jsme v Pole. Pak jsem už neměl čas na přemýšlení; loď se připravovala na vjezd

Vojskovi priatel a Fele

Violent offenders in Poland

do domu a já měl hodně práce. Však ještě budou další 1. máje, a ty budou vypadat jinak.

Psáno na Radetzkyem v dole v Pole, 6. května 1912

CHVÁLA ĎI HANA?

Ne každá chvála těší a také ne nad každou hanou je třeba se mizet. Velice často vyvolává chvála opak, a naopak, jsmen-li haněni. Po ukončení prací na doku jsme měli přehlídku, kterou konal admirál Vellenburg. Při prohlídce Kvartýry (odděli), v němž jsem zařazen, chtěl admirál poznat některého z lepších mužů. Lodní poručík Pohl, náš tehdejší kvartýrkomandant (ubytovatel), představil mne. „To je nejlepší muž, jakého v kvartýru mám.“ Odpověděl jsem na všechny admirálovy otázky, a tím byla věc odbyta.

Tedy jsem se rděl, a nevěděl jsem, jestli se mám rdít uspokojením nebo hanbou nad chválou. Vždyt být označen za nejlepšího ze šedesáti mužů vyvolává pýchu; ale mě napadlo, že jako socialista se nemohu těšit z chvály, pronesené představiteli zřízení, jehož jsem nepřitelem.

Nakonec jsem došel k názoru, že není třeba se hanbit za tu chválu, protože jsem se nikdy nesažil si chválu zasloužit, a navíc vyšla od důstojníka, který má smysl pro slušnost a inteligenci.

Pola. 14. května 1912

Na stovinu.

Vím tím, čím jest pro mne zde na Sadovýchym přední
obráz, nebo mi ani nejde vyklásti.

Zde píše, že bych odpovíral, opim, věnu se a sta-
ro věk čas doby zhranu, že nejde, neboli kacholů jin-
de.

Stavím mne na lodi mla své měnící místo du v.
sluší, své místo pro pítád lity, ohně a větrů udržen-
ství pro všechny věci a všechny manievy. Jistě
čas tak mluví mji nekteré do své místo za stávk-
ový čas, za svéi kalim a k. a, tohle pítá jako je
misto jest a k tomu se dá pítá pítá a pítá.

Pro mne Sadových nejdelšíjim místem na lodi
jest přední obraz, kde v jeho an vložení mje je
dva velké pítáhoje du měnící y delenosti, a k ně-
mu jest v jeho mje udržen a asi k tomu pítá
svým pítáhoje udržen větrů pítáhoje, ve které n.
místě jest ještě pítáhoje pítáhoje pro větrů delosti-
lechi. Jest se mám měnící du větrů a stávk-
ový mje i za svéi pítáhoje pro pítáhoje lity.

Jest se mám místo kdy věnu pro stávk-
ový. Tím se k tomu si je do místo u delosti-
že jest mje kalim, než že pítá větrů an dopi-

[illegible]

pro válku. Jediné, co je tu znát, je citelný nedostatek mužstva. Kromě Viribusu, který jediný má plný stav, mají ostatní lodě nižší stavy. Tady na Radetzkyj je 600 mužů místo 900. Na lodích II. divize je sotva polovina lidí, a většina z nich čeká na odchod z vojny.

Z Puly jsme vyjeli rychlostí 20 mil za hodinu. Byla půlnoc a byli jsme na výši Šibeniku, když jsme dostali radiotelegrafické zprávy. Nejprve jsme zmírnili rychlost, pak obrátili a vraceli se zpět. Němci se již patrně dostali z obklíčení a nepotřebovali naši pomoc a naši setkání s Angličany příliš nestáli.

Koncem listopadu byl náš Radetzky poslán sám do Boky Kotorské, aby tam zkontrol Černohorci. Museli jsme jet v noci a v jižní Dalmácii jsme byli dokonce přinuceni schovat se mezi ostrovy před slídícími Francouzi, ale do Boky jsme se šťastně dostali. Asi tři dny jsme sledovali, odkud, z kterých míst nepřetržitě dopadají střely na naše kotorské opevnění. Černohorci měli na Lovčenu celkem dvě patnáctimetřové baterie a jednu 98mm. Ze svých krytých, vysoko položených pozic mohli lehce bombardovat náš Kotor, naše nízko položené opevnění, arsenál v Teodu atd. To se ví, sami jsme se drželi v uctivé vzdálenosti. Když bylo konečně vše připraveno, pustili jsme se do kročení. Měli jsme výhodu dostřelu, sami jsme byli mimo nepřátelské palby – tedy žádné hrdinství. Radetzky měl k dispozici svá čtyři třicetimetřová děla, osm děl čtyřadvacetimetřových a dvacet desetimetřových, vesměs dalekonosných. Za pomoci pozorování hydro- a aeroplánů jsme ostřelovali vybraná místa našimi těžkými kusy. Střílelo se na vzdálenost 12–13 kilometrů a na pozice 1500 metrů nad mořem. Čtrnáct dní úplně stačilo a neozvala se jediná rána. Byli umlčeni!

My jsme se vrátili do Puly 22. prosince, právě na vánoco. Druhý den, 23. prosince odpoledne byl rozstřelen a potopen francouzský podmořský člun Curie ve vzdálenosti 300 metrů od našeho Radetzkyho. Jeho pokus dostat se do přístavu se jen zcela náhodou nezdařil.

Naše defenzivní hájení nám poskytovalo skoro po celou válku jakýsi klidný, normální přístavní život. Konala se služba na moři a občasné akce podmořskými čluny, torpédovkami a rychlými křižníky. Velké bitevní lodě stály víceméně nečinné v přístavech.

Trochu činnosti přinesla válka v Itálii. Vyhlášena byla tuším 23. května 1915. V noci vyhlášení války vyplulo veškeré naše loďstvo ze všech svých základů. Ranním úsekem bombardování bylo celé východní pobřeží Itálie od Benátek až po Bari; pobito byly četné mos-

Fotelní námořní-ukrajinských válečných lodí, dle S. M. S. Rydceky.

č. 4 byl hned vyslán ven, ale vracející se člun č. 5 nám tu cestu ušetřil. Po zdvžení člunů jsme se znovu odvážali a vyrazili za loďmi, které již byly deset mil před námi. Že nás čeká záhadná cesta, jsme předpokládali, ale také, že nebude nijak zlá, protože k boji se nic nechystalo.

Velikonoce 1913

Následující text se nedochoval.

DRUHÝ DEN, VE ČTVRTEK 20. BŘEZNA

O čtvrté hodině ráno, jsme za mírného houpání vjeli do Castelnova. Celý čtvrtek a pátek bylo nařizováno, že nikdo se nesmí vzdálat z lodí. Konečně ve dvě v noci ze soboty na neděli přišel telegram, a konečně jsme měli možnost jít na vycházky. Já a Slunský jsme se dostali ven až v pondělí a dovolenou jsme si užili procházkou po městě i za nů, kde jsme slezli jednu skálu. Pak jsme se mezi zahrady vrátili zpět. I další dny jsme měli možnost podívat se ven. Do neděle jsme se na procházkách vystřídali celkem třikrát.

V úterý 23. března Löhnung (tušení)! V úterý bitevní loď Radetzky a Zrinyi vypluly, ale v poledno se zase vrátily.

Po dvou týdnech v noci z úterka na středu, co jsme vyjeli z Puly, zase ve tři hodiny ráno poplach. V půl osmé jsme zakotvili ve vzdálenosti asi 15 km před Antivari. Odpoledne v půl druhé přivezli naše dovolenkáře, kteří v Pole už pět až deset dní vedli pravý cikánský život. Z našich lodí s námi byly lodě Franz Ferdinand, Radetzky, Zrí-

nyi a Asperm a torpédoborce Schrafschütze, Ulan a Dinara. Ve středu 2. dubna večer se na jihozápadním obzoru objevily válečné lodě, které k nám dorazily ale až ve čtvrtek ráno, a to italské bitevní lodě Francesco Ferruccio a Ammiraglio Ben. Týž den večer dorazil německý křižník Breslau. V pátek ráno jsme s naší lodí Radetzky dvakrát měřili kotviště. V sobotu dorazil anglický obřemenec King Edward VII. A francouzský křižník Edgar Quinet. Asi v půl deváté jsme vyjeli směrem na Antivari, kde kotvily francouzské a anglické lodě. Talian za námi přijel až v 11 hodin, protože neměl dostatečně zatopeno, Němec jel před námi. Po pozdravném střílení a vzájemné návštěvě bylo předáno velení všech lodí anglickému viceadmirálu. Po celý náš postoj bylo slyšet hřmění děl u Skadaru, takže bylo jasné, že král Nikola si z velmocenských lodí moc nedělá. Hřmění a dunění bylo nejvíce slyšet odpoledne a večer. Ze soboty na neděli byly přes skalnaté kopce vidět záblesky, které doprovázela kanonáda. I teď, v neděli 6. dubna dopoledne, kdy píší tyto řádky, je slyšet hluk střílby.

V Antivari v Černé Hoře, 6. dubna 1913

ANTIVARI

Celkem třináct válečných lodí šesti evropských velmocí – sedm rakouských, dvě anglické, dvě italské a po jedné německé a francouzské – se přihromlo na malou, nepatrnou Černou Horu. Zakazují jí sice věc zákazu hodnou, nicméně tutéz, která je pouhým stínem podobných věcí, které páchají tyto velmoci. Zakazují Černé Hoře to, co ona

Antivari, panorama ze začátku 20. století

do Vídně, a tam konečně nastoupili jiný kurs. Ale dlouho jsem se ze svých názorů netěšil. Čtvrtý den přišel rozkaz a já byl vyloděn – totiž přeloděn na Chumelecna. Páni vzali věc energicky do ruky! Já jed-

Ná S.M.S. Chamblen při ústku italských letadel. Dole zid Chamblena.

Skupina námořníků z Charáliecna, František Václav a první řadě uprostřed

František Křelík se sestrami v Praze na dovolené, o době, kdy ještě sloužil na S.M.S. Rakovník.

10.) Rakouské válečné lodstvo máte dobrosmady více
přes 150 lodí a přes 32 lodí křižáckých, 11 křižáckých
lodí, 6 podmořských člunů a ostatní jsou velké
delšíky, hoch, ubořky, mienenlängen a podobná
franz. Rakouské lodě jsou: Zing (ještě na v Tsch.
dobrosmady), Radetzky, Franz Ferdinand, dále křiž.
Karl, Friedrich a Ferdinand Max, potom Halbsing,
Lepied, Rakouské a Tien, Monarch, Budapest.
Joue to je to křižácké lodě, je jsou také pancéřové
a jiné ožrojení. Ožrojení jednotlivých lodí je v
i v delším. Dále jsou 11 křižáckých: Maria Teresa,
Sankt Georg, Karl IV, Sigmund, Zenta, Brno Josef,
Bambach, Admiral Spang, Aquas, Kaiserin Elisabeth
a Uspokoj. Tyto křižácké jsou také v celkovém a spás
množství, aby měly větší počet.

Topeletohy joon mali nishit' inki lodi klee
 se vyanaciji vyanon puchlat. E volce joon njo.
 kavanaciji nepatel, pomevaz za snare vori moshon
 se nepogorovne palatka aj kse pame lodi pishlizi
 a jedingm topeledeh kista (k) elon lod vyan-
 gniit. Topeletohy maji pishj klanie pishkije kse
 kushitini topele. Topele jest 3 aj 2 - dshet
 a kse vyanicim maji volce, pishkije dshet
 a se vadi se pishkije po vyanicim pome vlastni
 silon v pish a pish ablaicim vyanicim.

Vím, nadeje se ohromní množství biskupů¹¹.
procházet, který již nadešel vyhledat a tak dále
naše pohledy. Jak z velkého množství japonských bylo
dnešního japonského a čínského zeměpisu
přijímání. Semto přichází opožděný jen i pro
mnoho čínského a málo japonského, je nevhodný
anebo jen velmi málo, kteří jsou v něm.

1. K dalším tím cvičením prošli dle patřícího
mimo o jejich řešení bude již asi vědět.

Just hope that with the aid of the Bureau with a lead on
brother Sam, that highly informative black had got
going with the Bureau against the black in the policy. Also,
the Bureau of the "black" in the same way.

Děle jde také mámi přiléhavě mnoh a více, tak že
překladu se jde na nikam nic zrovna; máte a ji.
naše jsou naprosto rozdílné, vše pro přeložení. Teď se
jde započítat již na přelom, jsou jednové Družen.
Přes a. k. d.; měl bych tedy raději, až na k. h. d. jen
co!

28. *And. b. n.*

Novom terenu između 4 Terča, između form dala-
fi, plašje, između perimeta pakovskih — Drenovskih.
A tako će i 3 mize između mizi pakovskih (mizovskih).
Sve četiri pakovske provodi se po jezici 2 pakovskih
voda, takođe između Pakovskih, daleko od neprijatelja.